

NOVÝ ZÁKON O ODPADECH A JEHO PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY VE VÝSTAVBĚ POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ - AKTUALITY

Štěpán Jakl

odbor odpadů MŽP

Základní povinnosti

§ 13 základní povinnosti

- V případě SDO musí mít původce včetně nepodnikající FO předání odpovídajícího množství zajištěno písemnou smlouvou před jejich vznikem.
- Při odstraňování stavby, provádění stavby nebo údržbě stavby dodržet postup pro nakládání s vybouranými stavebními materiály stanovený vyhláškou tak, aby byla zajištěna možnost jejich opětovného použití a recyklace.
- Vyhláška vymezuje materiály a odpady, které musí být soustřeďovány odděleně (§ 42 a příloha č. 24 vyhlášky 273/2021)

Možnosti nakládání se znovuzískanými stavebními materiály

Nakládání v režimu odpadu.

- Využití musí probíhat v zařízení určeném pro nakládání s odpady.
- Povolení krajského úřadu, výjimka podle přílohy č. 4 nastavena pro zasypávání zeminou a kameny do 10 000 tun nebo sedimenty 50 000t.
- Podmínky pro zasypávání.
- Nová možnost zasypávání popílky ze spaloven komunálního odpadu.

Režim vedlejšího produktu.

- Výkladem v současné umožněn u zeminy a přírodního kameniva, za splnění limitů pro zasypávání.
- Asfalty vyhláška č. 130/2019 Sb.

Režim výrobku z odpadu

- Pro asfalty nastaveno ve vyhlášce 130/2019 Sb.
- Pro ostatní stavební materiály nastaveno přechodným ustanovením v § 83 vyhlášky č. 273/2021 Sb.

Zasypávání

- Zasypávání je nový pojem (ze směrnice o odpadech) pro využívání na povrchu terénu. Jeho výklad by měl být stejný.
- „jakýkoli způsob využití, při němž je vhodný ostatní odpad použit pro účely rekultivace vytěžených oblastí nebo pro technické účely při terénních úpravách.“
- Terénní úpravou podle stavebního zákona jsou „zemní práce a změny terénu, jimiž se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry, těžební a jim podobné a s nimi související práce, nejde-li o hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem.“
- S ohledem na § 9 odst. 2 není možné pro odpady, které jsou určeny k zasypávání, vydat povolení, na základě kterého přestanou být odpadem.

Zasypávání

- Nově mohou být používány pouze inertní odpady
- Ředění nebo mísení odpadu za účelem splnění limitů pro zasypávání je zakázáno.
- Stavební a demoliční odpady mohou být využívány pouze v podobě recyklovaného kameniva.
- Požadavky na obsah škodlivin v sušině nyní rozděleny podle použití. 1m od konečného povrchu terénu nebo v případě zasahování do úrovně podzemních vod jsou přísnější.
- Limity byly upraveny s ohledem na aktuální poznatky. Byly doplněny některé škodliviny.
- Nově zaveden požadavek na limitní hodnoty škodlivin ve výluhu. Vychází z limitů pro skládky inertního odpadu.

Zasypávání

- Provozovatel má možnost překročit limity do úrovně pozadových hodnot, nezbytné zpracovat hydrogeologický posudek a rizika v dané lokalitě přílohy č. 12 k vyhlášce č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek.
- Požadavek na sledování ekotoxicity.
- Při využití více než 1 000 t musí být pro dané místo rovněž zpracováno hodnocení rizika v dané lokalitě
- Do konce roku 2023 je možné postupovat v souladu s vyhláškou č. 294/2005 Sb.

Zasypávání sedimenty

- Vyhláška v tomto ohledu odpovídá požadavkům vyhlášky č. 294/2005 Sb. Samostatná tabulka 5.4 Ve vyhlášce je chyba u obsahu PAU. Do 2023 se postupuje podle 294/2005 Sb. Do té doby bude chyba opravena.

Zmírnění limitu pro PAU pro zasypávání

- Vyhláška č. 273/2005 Sb. byla k 1. lednu novelizována.
- V příloze č. 5 se u obsahu škodliviny v sušině se vypouští limit pro benzo(a)pyren.
- Bude se sledovat suma 12 PAU jako dříve, místo nově zanesených 4, ale upraví se výrazně limit.
- Odpady do 1 m od povrchu terénu PAU (12) 3 mg/kg
- Odpady pro 1 m a níže od povrchu PAU (12) 6 mg/kg.
- Sedimenty PAU (12) 6 mg/kg.
- Do konce roku 2023, je stále možné postupovat podle 294/2005 Sb.
- Tyto limity se použijí od roku 2024 i pro zeminy jako vedlejší produkty.

Zasypávání struskou ze spaloven

- Struska musí být vytríděna od kovů a musí být vyzrálá.
- Nastaveny mnohem mírnější limity. Dále je ověřována nebezpečná vlastnost ekotoxicita.
- Velmi omezené možnosti využití:
 - Pozemní komunikace s výjimkou polních a lesních cest, parkoviště a manipulační plochy v průmyslových zónách
 - Použití jako podkladová vrstva: Nepropustný povrch s odvodem vody z povrchu. Maximální mocnost vrstvy 1 m.
 - Nepropustným povrchem se rozumí asfaltová směs, beton nebo podobné materiály, které snižují množství vody, která tímto materiálem pronikne. Odvádění vody z povrchu musí omezit množství srážkové vody, která se dostane do kontaktu s odpadním materiálem, na nejvýše 10 %.

Zemina jako vedlejší produkt

- Podmínky pro vedlejší produkt podle § 8 zákona.
- Následné využití musí být zajištěno již v okamžiku získání.
- S ohledem na dostupnou judikaturu musí mít zeminy při předání kladnou hodnotu.
- Ochrana životního prostředí je zajištěna pouze pokud jsou splněny podmínky pro zasypávání odpady. (sušina, výluh, ekotoxicita – do konce roku 2023 možné používat vyhlášku č. 294/2005 Sb.)

Recykláty z SDO

Novelizace se týkala rovněž recyklátů, kde došlo k doplnění možnosti využívat zeminu a přírodní kamenivo

Recykláty je nově definován

Recyklát ze stavebního a demoličního odpadu, pokud jde o **zeminu, přírodní kamenivo** nebo inertní minerální materiálův výstup recyklace, při které dochází ke změně zrnitosti a roztrídění na velikostní frakce

Vstupní odpad, byl rozšířen

- inertní minerální odpad katalogových čísel 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 05 04, 17 05 08, **19 12 09 nebo 20 02 02** pocházejícího z dřívější stavební konstrukce nebo rostlého terénu.

Způsoby použití byly rozšířeny o

- zemní těleso pozemních komunikací prováděné v souladu s technickou normou ČSN 73 6133 Návrh a provádění zemního tělesa pozemních komunikací ze dne 1. února 2010.

Nová vyhláška o astaltových směsích

- Do vydání nové vyhlášky přechodné ustanovení ve vyhlášce č. 273/2021 Sb. odkazuje plně na postup podle vyhlášky č. 130/2019 Sb.
- Obecně bude zachován přístup stávající vyhlášky č. 130/2019 Sb. ZAS-T1 (12 mg/kg PAU) a ZAS-T2 (25 mg/kg PAU) možnost využívat k řadě vymezených způsobů bez omezení a to jak v režimu vedlejšího produktu, případně výrobku z odpadu. ZAS-T3 (300 mg/kg PAU) možnost využít v odpadovém režimu v obalovně. ZAS-T3 a ZAS-T4 možnost využití v původním místě (recyklace na místě za studena nebo v míchacím centru).
- Vyhláška nově upravuje i nakládání se znovuzískaným penetračním makadamem. Podmínky jsou obdobné s přihlédnutím k možnostem použití PM.

Nová vyhláška o asfaltových směsích

- Došlo ke snížení kongenerů PAU na 12, což zvyšuje možnosti využívání znovuzískaných asfaltových směsí.
- Dále vyhláška při odebírání více vzorků umožní u některých překročení limitních hodnot.
- Byla nastavena jednoznačnější pravidla pro úpravu vzorků a provádění zkoušek.
- V případě, že materiál obsahuje více než 50 mg/kg benzo(a)pyrenu, musí průvodní dokumentace obsahovat popis splnění požadavků předpisů na ochranu zdraví při práci.

Nová vyhláška o astalových směsích

- U materiálu ZAS-T3 a T4 obecně a u ZAS-T1 v případě využití v ochranném pásmu vodních zdrojů nastaveny nově požadavky na splnění limitů ve výluhu.
- U materiálu ZAS-T3 a T4 umožňuje nově vyhláška dočasné uložení mimo místo, kde byl materiál získán a kde bude využit.
 - Doba uložení nesmí přesáhnout 1 rok.
 - Umístění mezideponie musí být v souladu s projektovou dokumentací.
 - Nesmí být v ochranném pásmu vodního zdroje, na ZPF a PUPFL.
 - V případě překročení výluhových limitů nesmí dojít k úniku vody z materiálu do okolního prostředí.
 - Minimální vzdálenost od obytné zástavby 300 m.

DALŠÍ PŘIPRAVOVANÉ PŘEDPISY

- Zemina a přírodní kamenivo jako vedlejší produkty a výrobky z odpadu.
- Podmínky pro ukončení odpadového režimu pro recykláty.
- Podmínky pro vedlejší energetické produkty a strusky.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Štěpán Jakl